

sigheber hos Rigsdagen, dersom jeg skulde komme til det Resultat, at jeg vilde ansee det for rigtigt at indføre Examenskommissioner. Denne Betragtningssmaade har for mig ikke liiden Betydning. Det hænder mig jo ikke saa sjældent, at jeg savner den Understøttelse fra Rigsdagen, som jeg maatte sætte saa megen Priis paa. Saaledes i den lille Lev om disse Sognebaandsløvere, at de kun skulde betale een Gang Istedesfor to, erindrer det høie Landstings Medlemmer, hvor overordentlig lille en Majoritet det lykkedes mig at vinde for min Anskuelse i den Sag, saa at jeg maatte betragte det som høist tvivlsomt, hvorvidt jeg havde Fleertallet i Landstinget med mig i de af mig foresøgte Anskuelser. Men disse samme Anskuelser bleve, som den ærede Landstingsmand, der har stillet dette Forslag, saa godt ved, overordentlig stærkt angrebne af alle Overbestyrrelserne for de forskellige Anliggender, og saa godt som alle de geistlige Autoriteter. Denne Stilling vil den ærede Landstingsmand erkjende er ubehagelig; det er ubehageligt at være temmelig stadig mellem en saadan dobbelt Ald. Det Samme har været Tilfældet for mig med Hensyn til den geistlige Lønningsslov. Der er Stillingen ganske den samme. Det vil derfor være aldeles naturligt, at man, inden man rejser noget nyt Spørgsmaal, søger at gjøre sig den Stilling lidt klar, hvori man vil komme ved at optage et saadant Spørgsmaal. Jeg har, som sagt, med Hensyn til et andet Spørgsmaal, som har været under stærk, skjønt ikke offentlig Forhandling mellem mig og alle vedkommende Autoriteter — det vedrører det lærde Skolevæsen — været i det Tilfælde, at det i flere Henseender ikke er lykkes at tilvejebringe den Samstemning, som jeg maatte ansee som overordentlig ønskelig. Jeg kunde derfor have ikke liiden Betænkelighed ved at rejse et nyt Spørgsmaal med Hensyn til Universitetet og saaledes maaskee ogsaa fra den Side berede mig til at komme mellem en saadan dobbelt Ald. Det kunde vel ansees for tvivlsomt, til hvilket Resultat Universitetets Lærere vilde komme med Hensyn til dette Spørgsmaal. Jeg tvivler ikke paa, at de ville efter bedste Evne gjøre det til Gjenstand for en fordomsfri Underfølgelse, men der ligger

Noget i den menneskelige Natur, hvorfra man saa vanskeligt kan løsrive sig. Det er, at man betragter Spørgsmaalet i Forbindelse med den særlige Virkning, det vil udøve paa de Forhold, hvori man befinder sig. Jeg nærer derfor ikke liiden Frygt for, at en saadan Foranstaltning vilde støde paa Modstand fra Universitetets Side, at man der vilde finde, at det i Almindelighed ikke i og for sig var hensigtsmæssigt. De Udtalelser, som f. Ex. den ærede Forslagsstiller har gjort i den Henseende, forekomme mig ogsaa at varsle Noget i den Retning. Det er mig altsaa af Bigtighed at vide, at dersom Regjeringen skulde komme til den Beslutning at indføre Examenskommissioner, vilde den ikke fra Rigsdagens Side støde paa finansielle Vanskeligheder, sag turde man haabe der at finde en saadan Understøttelse; thi det synes at være noget ubilligt at forlange, at man skulde kaste sig ind i den nye Ald, naar dog tilsidst det Hele falder til Jorden, som der jo er al Udsigt til med Hensyn til den geistlige Lønningsslov. Jeg har her aldeles aabent fremsat de almindelige Betragtninger, hvorfor det maatte være mig saa ønskeligt at faae en saadan Tilsikring om Bistand fra Rigsdagens Side, dersom Regjeringen skulde komme til den Beslutning at indføre Examenskommissioner. Det forekommer mig rigtignok, at Spørgsmaalet, saaledes som det er stillet af den høit agtede Forslagsstiller, ikke i sig selv er hensigtsmæssigt. Dette Spørgsmaal er ikke i den Grad indviklet, at man behøver at sende Folk til Udlandet for der at gjøre sig bekendt med Forholdet og derpaa at støtte en senere Overveelse af det. Det er meget tvivlsomt, om der der mulig gjorde Erfaringer, som heroe saa ganske overordentligt paa særegne Forhold, kunne have noget Udbytte for os. Naar man f. Ex. vil spørge: Hvilket Resultat har det i det Hele havt, at Examen er bleven afholdt ved Universitetet? Vil det da ikke være overordentlig vanskeligt at besvare dette Spørgsmaal, selv for den Mand, der har levet ved Universitetet og virket derved i en lang Række af Aar? Er der ikke saa overordentlig mange Faktorer, der komme ind med, som gjøre det umuligt, saaledes at sondre det Ene fra det Andet? Naturligvis vilde man, inden en saa-